

نمونه سوالات منطق ۲

bankejozavatehoze.kowsarblog.ir

امتحانات مرکز عمومی (سطح ۲)

سال تحصیلی ۱۳۹۲-۹۳
شماره ثبت ۹۳۰۳۰۹۳

مدرسه

کلاس	۱۳۹۲/۲۸
تاریخ	۱۳۹۲/۳/۲۷
مدت	۲
کتاب	ابرووس فی علم المنطق
موضوع	الف. مائة خلق ساله ب. مائة جمع موجهه ج. مائة جمع ساله د. مائة خلق موجهه

ردیف		
نام و نام خانوادگی	شماره ثبت	شماره کلاس
نام و نام خانوادگی	شماره ثبت	شماره کلاس
نام و نام خانوادگی	شماره ثبت	شماره کلاس

نام و نام خانوادگی: مدرسه: کلاس: شماره ثبت: شماره کلاس:

۱- قضیه‌ی «المائس متحرك بالضرورة مادام علی هذه الصفة» از کدام قسم از موجهات است؟ س ۱۱۳

الف. عرفیه عامه

ب. ممکنه عامه

ج. ضروریه تاتیبه

د. مشروطه عامه

۲- نوع قضیه‌ی «کل شيء لا یخلو إما أن یتكون علة أو معلولاً» کدام گزینه است؟ س ۱۲۲

الف. مانعة خلق ساله

ب. مانعة جمع موجهه

ج. مانعة جمع ساله

د. مانعة خلق موجهه

۳- کدام گزینه «عکس مستوی» ندارد؟ س ۱۴۰

الف. ساله کلیه

ب. ساله جزئیه

ج. موجهه جزئیه

د. موجهه کلیه

۴- به وسیله‌ی قید «لذاته» در تعریف «قیاس» کدام مورد از تعریف خارج می‌شود؟ س ۱۶۳

الف. تمثیل

ب. استقرار

ج. قیاس مساواة

د. استدلال مباشر

۵- به دلیل عدم رعایت کدام شرط، قیاس زیر منتج نیست؟ س ۱۷۴

«کل ماء سائل و بعض السائل یتهب بالنار»

الف. تکرار حد وسط

ب. اختلاف در کیف

ج. کلی بودن کبری

د. کلی بودن هر دو مقدمه

۶- «هذا انسان لانه ناطق» چه قیاسی است؟ س ۲۱۳

الف. ضمیر

ب. تمثیل

ج. مساواة

د. مرکب موصول

۷- تفاوت قضایای «معدولة المحمول» با «سالیه محصله المحمول» در چیست؟ س ۱۰۷ تا ۱۰۰ - ۲ نمره

جواب: هم در معنی هم در لفظ تفاوت دارند، در معنی مقصود از سالیه سلب حمل است و مقصود از معدولة المحمول، حمل سلب است. در لفظ: در سالیه، رابطه بعد حرف سلب قرار داده می‌شود تا بر سلب حمل دلالت کند و در معدولة رابطه قبل از حرف سلب قرار داده می‌شود تا بر حمل سلب دلالت کند. و غالباً «ایس» در سالیه استفاده می‌شود و «لا» و «غیر» در معدولة.

۲

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

تاریخ آزمون: ۱۳۹۳/۰۳/۲۴
شماره آزمون: ۹۸۵۳۳۰۹۸

شماره برگه: _____

نام و نام خانوادگی	شماره پرسشنامه	شماره برگه
_____	_____	_____

کلاس	۲۹۲۲/۲۸
گروه	۱۳۹۳/۰۳/۲۴
مقطع	۲
گروه تخصصی	دانش فنی علم المنطق

نام و نام خانوادگی: _____ کلاس: _____ گروه: _____ مقطع: _____ شماره پرسشنامه: _____ شماره برگه: _____

۱- قضیه‌ی «بعضی از مثلث‌ها قائم الزاویه هستند» چه نوع قضیه‌ای است؟ ص ۱۰۶ س ۲

- الف. خارجی
- ب. حقیقه
- ج. ذهنیه
- د. مهمله

۰/۵

۲- کدام قضیه در حکم قضیه شخصی است؟ ص ۱۰۲ س ۱۳

- الف. الانسان نوع
- ب. المؤمن لا یفتب
- ج. الانسان فی خسر
- د. بعض الانسان یكذبون

۰/۵

۳- این استدلال «او با سواد است زیرا طلبه است» چه نوع استدلالی است؟ ص ۲۱۳

- الف. استدلال غیر مباشر است و صغری محذوف است.
- ب. استدلال مباشر است؛ زیرا دارای یک مقدمه است.
- ج. قیاس مضمر است؛ زیرا صغری محذوف است.
- د. قیاس ضمیر است؛ زیرا کبری محذوف است.

۰/۵

۴- از کذب قضیه‌ی «بعضی الف ب» کذب کدام قضیه را می‌توان نتیجه گرفت؟ ص ۱۳۸

- الف. بعضی ب لا الف
- ب. بعضی ب الف
- ج. س الف ب
- د. لا الف ب

۰/۵

۵- کدام گزینه می‌تواند به عنوان صغری در قیاس «... بعضی حیوان‌ها انسان نیستند - پس بعضی حساس‌ها انسان نیستند» قرار بگیرد؟ ص ۱۸۷ س ۱

- الف. بعضی حیوان‌ها حساس هستند.
- ب. هیچ حیوانی حساس نیست.
- ج. هر حساسی حیوان است.
- د. هر حیوانی حساس است.

۰/۵

۶- کدام گزینه از شروط اختصاصی شکل دوم قیاس است؟ ص ۱۷۷ س ۹

- الف. موجه بودن صغری
- ب. کلیت احدی المقدمتین
- ج. اختلاف مقدمتین در کیف
- د. مقدمتاش سالبه جزئیه نباشد

۰/۵

۷- تفاوت قضایای «موجه معدوله المحمول» با «سالبه محصله المحمول» را در معنی و لفظ با مثال بیان کنید. ص ۱۰۷ س ۱۱-۲ نمره

۲

تفاوت آن‌ها در معنی این است که مقصود از سالبه حمل است در حالی که مقصود از موجه معدوله المحمول حمل سلب است. (یعنی سلب در معدوله جزء محمول است) تفاوت آن‌ها در لفظ: در سالبه حرف رابط بعد از حرف سلب قرار می‌گیرد؛ مانند الهواء لیس هو فاسد. اما در معدوله حرف رابط قبل از حرف سلب قرار می‌گیرد؛ مانند الهواء هو غیر فاسد. همچنین غالباً «لیس» در سالبه استفاده می‌شود و در معدوله «لا» و «غیر».

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

نوبت اول ۹۵-۹۴

شماره پرسشنامه: ۹۵۰۳۰۳۰۹۹
شماره دفتر: ۹۵۰۳۰۳۰۹۹

هر مدرسه

گروه: ۲۹۴۱/۱۷

منطقه: ۱۳۹۲/۱۰/۱۵

موضوع: منطق ۲

گروه: گروه علوم انسانی

از تعداد مصدقات تا اول مردادماه خرداد ۹۴-۹۳ به استثنای هر باز و هر مجموع از ۱۵-۲۰۵۵ برآیند تکالیف از ۹۵۵-۹۵۴ تا ۹۵۳-۹۵۲ و از ۹۵۱-۹۴۹ تا ۹۴۸-۹۴۷ و از تعداد مصدقات هر فردی بر مبنای هر فردی تا استثنای هر از ۹۴۷-۹۴۶ تا ۹۴۵-۹۴۴

رشته	تعداد	شماره پرسشنامه
تعداد نام صحیح اول	تعداد	تعداد
تعداد نام صحیح دوم	تعداد	تعداد

نام نام خانوادگی: نام پدر: نام مدرسه: شهر: استان:

۱- کدام قضیه در حکم قضیه شخصیه است؟ من ۱۰۲ تا ۱۳

- الف. بعضی المؤمنین یصلون بالبیل
- ب. بعضی الانسان یکتبون
- ج. الانسان فی خسر
- د. الانسان نوع

۲- کدام یک از قضایای شرطیه متصله زیر سالیه است؟ من ۱۲۰

- الف. اگر باران به کوهستان نیارد، به روزی دجله گردد خشک رودی.
- ب. چنین نیست که انسان یا غیر مسلمان باشد یا غیر مسیحی.
- ج. اعداد ریاضی یا فرد هستند و یا قابل تقسیم به دو.
- د. نه هر که سر بتراشد قلندری داند.

۳- دلیل عدم انتاج قیاس «انسان حیوان است، بعضی حیوان‌ها نشخوارکننده‌اند» به طور خاص فقدان کدام یک از شروط است؟ من ۱۷۴

- الف. کلیت یکی از دو مقدمه
- ب. کلیت هر دو مقدمه
- ج. اختلاف در کیفه
- د. کلیت کبری

۴- نتیجه قیاس «کل سائل یتبخر و لا شیء من الحديد سائل» کدام گزینه می‌باشد؟ من ۱۹۱ تا ۱۲

- الف. بعضی ما یتبخر لیس بحدید
- ب. کل ما یتبخر لیس بحدید
- ج. بعضی ما یتبخر حدید
- د. منتج نمی‌باشد.

۵- کدام مورد به عنوان نتیجه برای تکمیل قیاس «هر وقت عدد فرد باشد قابل تقسیم به ۲ نیست» صحیح است؟ من ۲۱۰ تا ۱۰ و ۶

- الف. لکن ۷ قابل تقسیم به ۲ نیست، پس فرد نیست.
- ب. لکن ۳ قابل تقسیم به ۲ نیست، پس فرد است.
- ج. لکن ۴ قابل تقسیم به ۲ است، پس فرد نیست.
- د. لکن ۴ فرد نیست، پس قابل تقسیم به ۲ است.

۶- مبدأ «تفکر» در مراحل پنج‌گانه مواجهه با مشکل علمی کدام گزینه می‌باشد؟ من ۲۱۴ تا ۱۶

- الف. حرکت عقل از مشکل به معلومات
- ب. حرکت عقل بین معلومات
- ج. شناخت نوع مشکل
- د. مواجهه با مشکل

۷- اصطلاحات زیر را همراه با مثال تعریف کنید. من ۹۹ تا ۲ - ۲ نمره

- الف) قضیه شرطیه متصله: جواب: در قضایای شرطیه اگر حکم به اتصال و ارتباط یا نفی اتصال و ارتباط بین دو قضیه شد، قضیه شرطیه متصله است اگر باران به کوهستان نیارد به روزی دجله گردد خشک رودی.
- ب) قضیه شرطیه منفصله: جواب: در قضایای شرطیه اگر حکم به انفصال و عناد بین دو طرف و یا نفی انفصال و عناد شد، قضیه شرطیه منفصله است این گونه نیست که انسان یا شاعر باشد و یا کاتب.

۸- قضیه «هر گوینده‌ای مادامی که تکلم می‌کند دائماً لبهایش متحرک است» جزء کدام دسته از قضایای موجهه می‌باشد؟ آن قسم را توضیح دهید. ص ۱۱۴ - ۱/۵ نمره

جواب: قضیه عرفیه عامه است که از اقسام دائمه می‌باشد و دلالت بر دوام نبوت محمول برای موضوع دارد اما این دوام مشروط به بقاء عنوان موضوع برای ذات موضوع است.

۹- قضیه موجهه «هر انسانی مصیبت می‌بیند بالفعل لا دائماً» به چه قضایایی منحل می‌شود؟ آن قضایا را نوشته و جهت آن‌ها را ذکر کنید. ص ۱۱۵ - ۱/۵ نمره

جواب: این قضیه موجهه مرکبه به دو قضیه منحل می‌شود که عبارتند از: هر انسانی مصیبت می‌بیند بالفعل؛ و هیچ انسانی مصیبت نمی‌بیند بالفعل، که هر دو مطلقه عامه هستند.

۱۰- قضیه منحرفه زیر را به دو صورت قضیه متصله و متفصله بنویسید. ص ۱۲۲ - ۲ نمره

«خورشید طلوع نیست یا روز موجود است.»

جواب: هرگاه خورشید طلوع باشد روز موجود است. یا خورشید طلوع نیست و یا روز موجود است. (پانسخ به شکل‌های دیگر هم ممکن است نوشته شود و مانع ندارد)

۱۱- نقیض، متضاد، متداخل و نقض محمول قضیه «هر عاقلی متواضع است» را بنویسید. ص ۱۲۲ تا ۱۲۷ - ۲ نمره

جواب: نقیض: بعضی عاقل‌ها متواضع نیستند.

متضاد: هیچ عاقلی متواضع نیست.

متداخل: برخی عاقلان متواضعند.

نقض محمول: هیچ عاقلی غیر متواضع نیست.

۱۲- عکس نقیض موافق سالبه جزئیه چیست؟ آن را اثبات کنید. (اثبات مطلوب اول کافی است) ص ۱۴۵ - ۲ نمره

جواب: عکس نقیض موافق سالبه جزئیه، سالبه جزئیه است و مطلوب اول نیز اثبات همین است.

استدلال: سالبه جزئیه وقتی تشکیل می‌شود که رابطه موضوع و محمول یا تباین باشد یا من وجه و یا موضوع اعم مطلق باشد. در تمام این فرض‌ها رابطه نقیضین

موضوع و محمول به ترتیب عبارتست از تباین جزئی در من وجه و تباین، و اعم بودن نقیض محمول از نقیض موضوع در مورد سوم، لذا در تمام این سوره، قضیه

سالبه جزئیه به نحو عکس نقیض موافق صادق است.

۱۳- آیا قیاس «دو نصف چهار است - چهار نصف هشت است» منتج است؟ ضمن بررسی آن بنویسید این قیاس ذیل کدام یک از اقسام قیاس مرکب قرار می‌گیرد؟ ص ۲۱۸ و ۲۲۱ - ۲ نمره

جواب: این قیاس، یک قیاس مساوات است که ذیل قیاس مرکب مفسول قرار می‌گیرد. (۱ نمره)

اما با توجه به اینکه انتاج قیاس مساوات بستگی به صحت مقدمه خارجی آن دارد لذا اینجا به خاطر کذب مقدمه خارجی، قیاس منتج نیست. (۱ نمره)

۱۴- آیا قیاس «بعض ب الف است؛ هر ج ب است» منتج است؟ در صورت انتاج نتیجه و در صورت عدم انتاج علت آن را بنویسید. ص ۱۸۹ - ۲ نمره

جواب: منتج نیست. زیرا این قیاس شکل چهارم است و در شکل چهارم اگر هر دو مقدمه موجه باشند نباید صغری جزئیه باشد.

۱۵- شکل ثانی از اشکال اربعه قیاس، چند ضرب منتج دارد؟ آن‌ها را به همراه نتیجه، فقط ذکر کنید. ص ۱۷۹ تا ۱۸۲ - ۲ نمره

جواب: ضرب منتج این شکل چهارتاس است که عبارتند از:

۱. موجه کلیه و سالبه کلیه نتیجه می‌دهد سالبه کلیه

۲. سالبه کلیه و موجه کلیه نتیجه می‌دهد سالبه کلیه

۳. موجه جزئیه و سالبه کلیه نتیجه می‌دهد سالبه جزئیه

۴. سالبه جزئیه و موجه کلیه نتیجه می‌دهد سالبه جزئیه

۸- نوع هر یک از موجهات زیر را بیان کنید. ص ۱۱۴ و ۱۱۵ - ۲ نمره

الف) لا زال الحیثی أسود: جواب: دائمه مطلقه

ب) کل انسان ماش بالفعل: جواب: مطلقه عامه

ج) واجب الوجود موجود: جواب: ضروریه ازیله

د) کل الماشی متحرک دائما مادام ماش: جواب: عرفیه عامه

۹- عکس هر یک از قضایای زیر را بیان کنید ص ۱۳۰ و ۱۳۹ و ۱۴۱ - ۲ نمره

الف) عکس نقیض مخالف «کل ماشی حیوان»: جواب: لا شیء من اللاحیوان بماشی

ب) عکس مستوی «بعض الحیوان لیس بالقوس»: جواب: عکس مستوی ندارد.

ج) عکس مستوی «لا شیء من الحیوان بالشجر»: جواب: لا شیء من الشجر بحیوان

د) عکس نقیض موافق «کل ناطق انسان»: جواب: بعض الا انسان لا ناطق

۱۰- یا توجه به تعریف تناقض به «اختلاف فی القضیتین، یقتضی لذاته أن تكون احدهما صادقة و الاخری کاذبة» توضیح دهید چرا دو

قضیه «کل انسان حیوان» و «لا شیء من الانسان بحیوان» متناقض نیستند؟ ص ۱۳۲ س ۱ - ۱ نمره

جواب: به خاطر وجود فید لذاته در تعریف. چون گاهی ممکن است دو قضیه با یکدیگر اختلاف داشته باشند. در صدق و کذب اما به دلایل دیگر نه ذاتی مثل دو قضیه

«کل انسان حیوان» و «لا شیء من الانسان بحیوان» که چون این جا موضوع اخص از محمول است یکن صادق و دیگری کاذب است اما اگر موضوع اعم از محمول

قرار گیرد هر دو کاذب خواهند بود «کل حیوان انسان» و «لا شیء من الحیوان بانسان».

۱۱- با ذکر برهان، منقوشة المحمول قضیه «بعض الحیوان انسان» را بیان کنید. ص ۱۵۲ س ۱۰ - ۲ نمره

جواب: منقوشة المحمول این قضیه سالبه جزئیه می شود: «لیس کل حیوان لا انسان»

برهان: اگر «س ب ح» صادق نباشد، قطعاً نقیض آن صادق است. — کل «س ب ح» صادق خواهد بود — «لا ب ح» (نقض محمول)

پس نقیض آن یعنی «س ب ح» کاذب خواهد بود. لیکن این خلاف فرض است. — واجب است «س ب ح» صادق باشد. — و هو المطلوب.

۱۲- شروط انتاج شکل اول و دوم قیاس را با ذکر مثالی بیان کنید. ص ۱۷۷ - ۲ نمره

جواب: شکل اول: شروط: ۱. ایجاب صغری ۲. کلیت کبری (۰/۵ نمره)

مثال علی انسان است. هر انسانی ناطق است. علی ناطق است. (۰/۵ نمره)

شکل دوم: شروط: ۱. اختلاف در کیفیت: اگر یکی موجه بود دیگری سالبه باشد. ۲. کلیه بودن کبری (۰/۵ نمره)

مثال: کل مجتر ذو ظلف. و لا شیء من الظایر بذي ظلف. لا شیء من المجتر بطایر. (۰/۵ نمره)

۱۳- قیاس «هیچ انسانی نشخوارکننده نیست، هر انسانی نویسنده است» کدام شکل از اشکال اربعه است؟ انتاج و عدم انتاج را با ذکر

دلیل بررسی کنید. ص ۱۸۳ - ۲ نمره

جواب: قیاس شکل سوم است. (۰/۵ نمره)

این قیاس عقیم است. چون صغری سالبه است در حالی که یکی از شروط منتج بودن قیاس شکل سوم موجه بودن صغری است در حالی که صغری در این قیاس

سالبه است. (۱/۵ نمره)

۱۴- قیاس مرکب موصول را با ذکر مثال توضیح دهید. ص ۲۱۸ س ۲ - ۲ نمره

جواب: قیاس مرکبی که در آن نتیجه حذف نمی شود، یک بار نتیجه یک قیاس می شود و بار دیگر مقدمه قیاس دیگر.

مثال: «کل شاعر حساس و کل حساس یتألم، کل شاعر یتألم» و نتیجه که «کل شاعر یتألم» است می شود مقدمه قیاس بعدی

«کل شاعر یتألم، و کل من یتألم قوی العاطفه، کل شاعر قوی العاطفه»

۱۵- در مثال «الخمر حرام، التبیذ یشابه الخمر فی السكر، فالتبیذ حرام» چهار رکن تمثیل را مشخص کنید و توضیح دهید درجه صورتی

تمثیل افاده یقین می کند؟ ص ۲۲۵ س ۱۲ - ۲ نمره

جواب: الخمر: اصل، التبیذ: فرع، جامع: مشابهت در اسکار، حکم: حرمت (۱ نمره)

وقتی که در واقع جامع علت تامه ثبوت حکم باشد و در این جا ما یقین می کنیم که حکم در فرع هم ثابت است آن هم به دلیل وجود علت تامه چون مجال است

معلول از علت تامه خود تغلف کند. (۱ نمره)

۸- «ضروریه ذاتیه» و «ممکنه عامه» را تعریف کرده، مثال بزنید. ص ۱۱۲ - ۲ نمره

۲

جواب: ضروریه ذاتیه، قضیه‌ای است که بر ضرورت ثبوت محمول برای ذات موضوع یا ضرورت سلب آن از ذات موضوع، مادام که موضوع موجود باشد دلالت دارد بدون قید و شرط، انسان حیوان است بالضروره. ممکنه عامه، قضیه‌ای است که بر سلب ضرورت از طرف مقابل نسبت مذکور در قضیه دلالت دارد پس اگر قضیه موجه باشد دلالت بر سلب ضرورت سلب می‌کند و اگر سالبه باشد دلالت بر سلب ضرورت ایجاب می‌کند الا انسان موجود بالامکان العام.

۲

۹- هر یک از مثال‌های زیر از کدام قسم قضیه شرطیه (شخصیه یا مهمله یا محصوره) است؟ ص ۱۱۷ س ۹ - ۲ نمره

(الف) اگر امروز هوا آفتابی باشد به صحرا می‌رویم. جواب: قضیه شرطیه شخصیه است.

(ب) متدین یا مسیحی است یا مسلمان. جواب: قضیه شرطیه مهمله است.

(ج) بعضی اوقات یا باید جهاد کرد یا هجرت. جواب: قضیه محصوره جزئیه است.

(د) امروز یا شنبه است یا یک‌شنبه. جواب: قضیه شرطیه شخصیه است.

۲

۱۰- نقیض، متضاد، متداخل و عکس نقیض موافق قضیه «هر انسانی ضاحک است» چیست؟ ص ۱۲۲ تا ص ۱۲۷ - ۲ نمره

جواب: نقیض: بعضی انسان‌ها ضاحک نیستند.

متضاد: هیچ انسانی ضاحک نیست.

متداخل: بعضی انسان‌ها ضاحک هستند.

عکس نقیض موافق: هر غیر ضاحکی غیر انسان است.

۲

۱۱- اثبات کنید چرا قضیه سالبه جزئیه عکس مستوی ندارد؟ ص ۱۴۰ - ۲ نمره

جواب: سالبه جزئیه عکس مستوی ندارد، چرا که در بعضی موارد سالبه جزئیه ممکن است موضوع اعم مطلق از محمول باشد. مانند مثال «بعضی حیوان نیس بانسان» و در این صورت عکس قضیه به صورت جزئی آن صحیح نیست. به دلیل اینکه سلب اعم مطلق (حیوان در مثال) از اخص مطلق (انسان) به صورت جزئی درست نیست و عکس آن به صورت کلی هم صحیح نیست. بخاطر اینکه موجب سلب کلی اعم مطلق (حیوان در مثال) از اخص مطلق (انسان) می‌گردد.

۱/۵

۱۲- چهار قاعده عامه انتاج قیاس اقترانی را بیان کرده، یکی را توضیح دهید. ص ۱۷۰ س ۲ - ۱/۵ نمره

جواب: ۱- تکرار حد وسط: لازم است که حد وسط به عینه و بدون اختلاف در صغری و کبری ذکر شود در غیر این صورت ارتباطی بین دو طرف پیدا نمی‌شود.

۲- نتیجه تابع اخص مقدمات است: یعنی اگر یکی از دو مقدمه سالبه باشد نتیجه هم سالبه خواهد بود [چون سلب اخص از ایجاب است] و اگر یکی از دو مقدمه جزئیه باشد، نتیجه هم جزئیه خواهد بود [چون جزئیه اخص از کلیه است] و این به این دلیل است که نتیجه فرع هر دو مقدمه است پس امکان ندارد که از آن دو قوی‌تر باشد.

۳- ایجاب یکی از دو مقدمه ۴- کلیت یکی از دو مقدمه ۵- اگر صرفاً سالبه باشد کبرا جزئیه نباشد. [توضیحات سه قاعده اخیر در کتاب]

۲

۱۳- نتیجه قیاس‌های زیر چیست؟ در صورت عقیم بودن علت را بنویسید. ص ۱۷۲ تا ۱۸۸ - ۲ نمره

(الف) هر دانشجو بی سواد است - بعضی با سوادها بی کار هستند. جواب: اول، عقیم، چون کبری جزئیه است.

(ب) هر طلبه‌ای با اخلاق است - هیچ طلبه‌ای درمانده نیست. جواب: سوم، منتج، بعضی با اخلاق‌ها درمانده نیستند.

(ج) بعضی انسان‌ها زن نیستند - هر مادری زن است. جواب: دوم، منتج، بعضی انسان‌ها مادر نیستند.

(د) بعضی حیوانات انسان نیستند - هر پرنده‌ای حیوان است. جواب: چهارم عقیم - زیرا یکی از مقدمات سالبه جزئیه است.

۲

۱۴- صورت‌های انتاج قیاس استثنائی در شرطیه متصله و منفصله حقیقیه را در قالب مثال بنویسید. ص ۲۱۰ و ۲۱۱ - ۲ نمره

جواب:

صورت انتاج قیاس استثنائی در شرطیه متصله مانند: «کنما کان الماء جاریا فهو معصما». صورت انتاج اول: استثنا عین مقدم یعنی لکن الماء جار نتیجه می‌دهد عین

تالی را یعنی فهو معصم (۵- نمره) صورت انتاج دوم: و همچنین استثنا نقیض تالی (لکنه نیس بمعصم) نتیجه می‌دهد نقیض مقدم را (فهو نیس بجار) (۵- نمره)

صورت انتاج مثال «این عدد با زوج و یا فرد»: انتاج اول: استثنا هر طرف نقیض طرف دیگر را نتیجه می‌دهد ۱. اما این عدد زوج است پس فرد نیست. ۲. اما این عدد فرد است پس زوج نیست. (۵- نمره) انتاج دوم: استثنا نقیض هر طرف، عین طرف دیگر را اثبات می‌کند اما این عدد زوج نیست. پس فرد است و اما این عدد فرد

نیست پس زوج است. (۵- نمره)

۲

۱۵- «تمثیل» را تعریف کرده، ارکان آن را در قالب مثالی مشخص کنید. ص ۲۲۴ - ۲ نمره

جواب: تعریف تمثیل: انتقال ذهن از حکم یک شیء به حکم شیئی دیگر به خاطر وجود جهت مشترک بین آن دو. [تعریف دیگر در کتاب] مثال: «نیبذ در سکرآور بودن

شبیبه خمر است» و «خمر حرام است» پس: «نیبذ حرام است». اصل: خمر، فرع: نیبذ، جامع: سکرآور بودن. حکم: حرام بودن.

۸- مراد از عبارت «یصدق السالبة بانتفاء الموضوع» را به همراه دلیل تبیین کنید. ص ۱۰۵ - ۱۱۵ نمره

۱۵

جواب: هر قضیه حمله موجهه‌ای نیاز به طرفی برای ثبوت موضوع دارد ولی قضیه سالبه نیاز به وجود موضوع ندارد زیرا از معلوم هر چیزی می‌تواند سلب شود مانند «پدر حضرت عیسی غذا نمی‌خورد» که از لحاظ منطقی قضیه‌ای صادق است زیرا موضوع منطقی است.

۹- اقسام قضیه «منفصله عنادیه» را نوشته برای هر یک مثال بزنید. ص ۱۲۰ و ۱۲۱ - ۱۲۵ نمره

۱۵

جواب: ۱. «قضیه مانند عدد صحیح یا زوج است یا فرد» ۲. «مانع الجمع مانند جسم یا سفید است یا سیاه» ۳. «مانع الخلو» جسم یا غیر سفید است یا غیر سیاه

۱۰- نقیض، متضاد، متداخل و عکس نقیض مخالف قضیه «هر انسانی کاتب است» را بنویسید. ص ۱۲۳ و ۱۲۵ و ۱۳۶ و ۱۴۱ - ۱۴۲ نمره

۲

جواب: نقیض: بعضی انسان‌ها کاتب نیستند. متضاد: هیچ انسانی کاتب نیست. متداخل: بعضی انسان‌ها کاتب هستند. عکس نقیض: هیچ غیر کاتبی انسان نیست.

۱۱- اثبات کنید چرا قضیه سالبه جزئیه عکس مستوی ندارد؟ ص ۱۴۰ - ۱۴۲ نمره

۲

جواب: سالبه جزئیه عکس مستوی ندارد چرا که در بعضی موارد سالبه جزئیه ممکن است موضوع اعم مطلق از محمول باشد. مانند مثال «بعضی حیوان‌ها انسان» و در این صورت عکس قضیه به صورت جزئی آن صحیح نیست. به دلیل اینکه سلب اعم مطلق (حیوان در مثال) از اخص مطلق (انسان) به صورت جزئی درست نیست و عکس آن به صورت کلی هم صحیح نیست. بخاطر اینکه موجب سلب کلی اعم مطلق (حیوان در مثال) از اخص مطلق (انسان) می‌گردد.

۱۲- نام شکل استدلال‌های زیر را مشخص کرده، نتیجه آن را بنویسید. (در صورت عدم التاج دلیل آن را ذکر کنید) ۲ نمره

۲

الف) شراب از انگور است - انگور حلال است. ص ۱۷۰ جواب: شکل اول - عقیده است چون حد وسط کامل تکرار شده است.

ب) هیچ انسانی اسب نیست بعضی حیوانات اسبند. ص ۱۷۸ جواب: شکل دوم - عقیده است چون کبری باید کلیه باشد.

ج) هر انسانی ناطق است هر انسانی حیوان است. ص ۱۸۲ و ۱۸۴ جواب: شکل سوم - منتهج است. (نتیجه: بعضی ناطق‌ها حیوان هستند)

د) هر انسانی حیوان است هر شاعری انسان است. ص ۱۸۹ جواب: شکل چهارم - منتهج است. (نتیجه: بعضی حیوان‌ها شاعرند)

۱۳- قیاس استثنائی را تعریف نموده، به همراه مثال بیان کنید یا چه طرفی قیاس استثنائی اتصالی منتهج است؟ ص ۲۰۹ - ۲۱۰ نمره

۲

جواب: تعریف: قیاسی است که با قفل عین یا نقیض نتیجه در مقدمات آن ذکر شده و مشتمل بر ادلة استثنائی است. (ص ۲۰۹/۵ نمره)

الف) استثناء عین مقدم نتیجه می‌دهد عین تالی.

مثال: هر زمان خورشید طلوع کند روز می‌شود لکن اکنون خورشید طلوع کرده است پس الان روز است. (ص ۲۰۹/۵ نمره)

ب) استثناء نقیض تالی نتیجه می‌دهد نقیض مقدم.

مثال: هر زمان خورشید طلوع کند روز می‌شود لکن روز نشده است پس خورشید طلوع نکرده است. (ص ۲۰۹/۵ نمره)

۱۴- برهان خلف را در قالب مثالی ارائه دهید. ص ۲۱۹ - ۲۲۰ نمره

۲

جواب: «بعضی جسمها فلز نیستند» هر طلائی فلز است. نتیجه: بعضی جسمها طلا نیستند.

جواب: اگر «بعضی جسمها طلا نیستند» صادق نباشد، آنگاه نقیض آن «هر جسمی طلا است» صادق خواهد بود. اما «هر جسمی طلا است» کاذب است چون

مستلزم خلف است پس نقیض آن که مطلوب است ثابت می‌شود. دلیل استلزام خلف: از دو قضیه «هر جسمی طلا است» و «هر طلائی فلز است» (کبری قضیه)

نتیجه می‌شود «هر جسمی فلز است» اما «هر جسمی فلز است» نقیض «بعضی جسمها فلز نیستند» می‌باشد و چون این قضیه مفروضه الصدیق است پس نقیض آن

«هر جسمی فلز است» کاذب می‌باشد. نتیجه که کاذب باشد حداقل یکی از دو مقدمین کاذب است. «هر طلائی فلز است» مفروضه الصدیق است پس «هر جسمی

طلا است» کاذب است. [در صورت نوشتن تعریف قیاس خلف ۱ نمره داده شود]

۱۵- قیاس مساوات را تعریف کرده و در ضمن مثالی نتیجه‌گیری از آن را تحلیل کنید. ص ۲۲۱ و ۲۲۲ - ۲۲۳ نمره

۲

جواب: قیاس مساوات از قیاس‌های مرکب است که نتیجه‌گیری در آن با استفاده از مقدمه خارجی صورت می‌گیرد. اما نتیجه‌گیری آن: الف مساوی ب است و ب

مساوی ج. پس الف مساوی ج است. در حقیقت این قیاس مرکب از دو قیاس است: قیاس اول: الف مساوی ب است. هر چیزی که مساوی ب باشد، مساوی ج است

پس الف مساوی ج است. قیاس دوم: الف مساوی مساوی ج است. مساوی مساوی ج مساوی ج است. پس الف مساوی ج است.

۸- نوع قضایای شرطیه متغصله زیر را مشخص کنید. ص ۱۲۰ و ۱۲۱ - ۲ نمره
 الف) اما آن یکون الجسم غیر ابيض و اما ان یکون غیر اسود. جواب: مائة الخلو
 ب) اما ان یکون الانسان مسلماً او نصرانياً. جواب: مائة الجمع
 ج) ليس العالم اما ان یکون فقیهاً و اما ان یکون نحوياً. جواب: حقیقه
 د) ليس الانسان اما ان یکون ناطقاً و اما ان یکون کاتباً. جواب: مائة الجمع

۹- چهار مورد از وحدت‌هایی که در «تناقض» شرط است را نام برده و برای هر یک مثالی بزنید که این شروط رعایت نشده است. ص ۱۳۲ و ۱۳۳ - ۲ نمره

جواب: وحدت در موضوع، مثل: العلم نافع، الجهل ليس بنافع.

وحدت در محمول، مثل: العلم نافع، العلم ليس بشار.

وحدت در زمان، مثل: الشمس مشرقة (في النهار)، الشمس ليست بمشرقة (في الليل).

وحدت در مکان، مثل: الأرض مخصبة (في الریف)، الأرض ليست بمخصبة (في البادية) [باقی موارد در ص ۱۳۳]

۱۰- نقیض، متضاد، متداخل و نقض محمول قضیه «کل الانسان شاحک» چیست؟ ص ۱۳۲ تا ۱۳۷ و ص ۱۵۲ - ۲ نمره

جواب: نقیض: بعض الانسان ليس بشاحک.

متضاد: لا شيء من الانسان بشاحک.

متداخل: بعض الانسان شاحک.

نقض محمول: لا شيء من الانسان بلا شاحک.

۱۱- عکس مستوی و عکس نقیض موافق قضایای «کل انسان قابل للتعليم العالي» و «ليس بعض الحيوان بإنسان» را بنویسید. ۲ نمره

جواب: عکس مستوی: بعض قابل للتعليم العالي إنسان. عکس نقیض موافق: کل لا قابل للتعليم العالي لا انسان ص ۱۳۸ و ۱۴۷

جواب: عکس مستوی: ندارد. عکس نقیض موافق: ليس بعض لا انسان لا حيوان. ص ۱۴۰، ۱۴۵

۱۲- قیاس‌های زیر از کدام شکل است در صورت منتج بودن نتیجه و در صورت عقیم بودن علت آن را ذکر نمایید. ص ۱۷۳ تا ۱۹۲ - ۲ نمره

الف) همه شاعرها انسانند - هیچ شاعری پرنده نیست. جواب: سوم، بعضی انسان‌ها پرنده نیستند.

ب) هیچ مسلمانی کافر نیست - هر کافری حق را انکار می‌کند. جواب: اول، عقیم - زیرا صغری سالبه است.

ج) بعضی معادن طلا هستند - هیچ نقره‌ای طلا نیست. جواب: دوم، بعضی معادن نقره نیستند.

د) بعضی حیوانات انسان نیستند - هر پرنده‌ای حیوان است. جواب: چهارم، عقیم - زیرا یکی از مقدمات سالبه جزیه است.

۱۳- اشکال مقدر در عبارت «و لما تقدم أن الاستثنائي يذكر فيه بالفعل إما عين النتيجة أو نقیضها، فهنا نقول: يستحيل أن تكون النتيجة مذکورة بعینها أو بنقیضها علی أنها مقدمة مستقلة مسلم بصدقها لأنه حينئذ يكون الأنتاج مصادرة علی المطلوب.» را که در مورد «قیاس استثنایی» است بیان کرده و پاسخ آن را بنویسید. ص ۲۰۹ - ۲ نمره

جواب: اشکال: در قیاس استثنایی نتیجه یا نقیضش بالفعل در مقدمات موجودند در حالی که این به معنی مصادره به مطلوب است. جواب: اگر در قیاس استثنایی نتیجه یا نقیض آن در مقدمات به عنوان مقدمه‌ای مستقل ذکر شوند لازماتش مصادره به مطلوب است، در حالی که این‌ها در ضمن مقدمات و به عنوان جزئی از مقدمه می‌آیند نه به طور مستقل.

۱۴- قیاس مساوات را تعریف کرده و در ضمن مثالی نتیجه‌گیری از آن را تحلیل کنید. ص ۲۲۱ و ۲۲۲ - ۲ نمره

جواب: قیاس مساوات از قیاس‌های مرکب است که نتیجه‌گیری در آن با استفاده از مقدمه خارجی صورت می‌گیرد، اما نتیجه‌گیری آن: الف مساوی ب است و ب مساوی ج، پس الف مساوی ج است. در حقیقت این قیاس مرکب از دو قیاس است. قیاس اول: الف مساوی ب است. هر چیزی که مساوی ب باشد، مساوی ج است.

پس الف مساوی ج است. قیاس دوم: الف مساوی مساوی ج است، مساوی مساوی ج مساوی ج است. پس الف مساوی ج است.

۱۵- «تمثیل» را تعریف کرده و بگویید در چه صورت «تمثیل» نتیجه‌ی یقینی دارد؟ ص ۲۲۵ - ۱ نمره

جواب: اثبات حکم برای جزئی، به دلیل ثبوت آن حکم برای جزئی دیگر مشابه آن - زمانی که بدانیم و یقین کنیم جامع، علت نامه ثبوت حکم در اصل است.

امتحانات سمرکز عمومی (طخ ۲)

امتحان مور ۱۳-۱۴

۱۳۰۳۰۳۰۳

۱۳۰۳۰۳۰۳

۱۳۰۳۰۳۰۳

ردیفه		
سنگین	۲۰	شیرازی ۹۰ دقیقه
کتابخانه	۱۰۰	کتابخانه
کتابخانه	۱۰۰	کتابخانه

کتابخانه	۱۳۰۳۰۳۰۳
کتابخانه	۱۳۰۳۰۳۰۳
کتابخانه	۱۳۰۳۰۳۰۳
کتابخانه	۱۳۰۳۰۳۰۳
کتابخانه	۱۳۰۳۰۳۰۳

نام و نام خانوادگی: کلاس: مدرسه: شهر: استان:

۱- در قضایای «اقتصاد غربی کارآمد نیست» و «اقتصاد غربی ناکارآمد است» به ترتیب کدام گزینه صحیح است؟ (س ۱۰۷)

- الف. سلب الحمل - حمل السلب
- ب. حمل السلب - سلب الحمل
- ج. سلب الحمل - حمل السلب
- د. حمل السلب - حمل السلب

۲- کدام یک از قضایای زیر، مانع‌الخلو است؟ (س ۱۳۶)

- الف. جسم یا سفید است یا سیاه
- ب. این چنین نیست که جسم یا سفید است یا سیاه
- ج. این چنین نیست که حیوان یا ناطق است یا قابل تعلیم
- د. این چنین نیست که جسم یا غیر سفید است یا غیر سیاه

۳- در صورت صدق قضیه «بعضی الف ب است» کدام قضیه حتماً صادق است؟ (س ۱۳۶ و ۱۴۹)

- الف. بعضی غیر ب غیر الف است.
- ب. بعضی غیر ب الف نیست.
- ج. بعضی ب الف است.
- د. هر الف ب است.

۴- در قیاس استثنائی، اگر مقدمه شرطیه، متفصله مانع‌الخلو باشد، استثناء به چه طریق انجام می‌گیرد؟ (س ۲۱۲)

- الف. استثناء نقیض یک طرف نتیجه می‌دهد نقیض طرف دیگر را.
- ب. استثناء نقیض یک طرف نتیجه می‌دهد عین طرف دیگر را.
- ج. استثناء عین یک طرف نتیجه می‌دهد نقیض طرف دیگر را.
- د. استثناء عین یک طرف نتیجه می‌دهد عین طرف دیگر را.

۵- قیاس «هر شیء متغیر مادی است - هیچ شیء متغیر جاودانه نیست» منتج است یا عقیم؟ در صورت منتج بودن، نتیجه منطقی آن را مشخص کنید. (س ۱۸۵)

- الف. منتج است. بعضی از اشیاء مادی جاودانه نیستند.
- ب. منتج است. بعضی اشیاء متغیر جاودانه نیستند.
- ج. منتج است. هیچ شیء مادی جاودانه نیست.
- د. عقیم است.

۶- کدام گزینه درباره ارکان (تمثیل) درست است؟ (س ۲۲۴)

- الف. نسبت - جامع - فرع - شباهت ظاهری
- ب. حکم - جامع - اصل - وجه افتراق
- ج. نسبت - جامع - اصل - فرع
- د. حکم - جامع - اصل - فرع

۷- قضیه حملیه و قضیه طبیعی را با مثال تعریف کنید و توضیح دهید قضیه طبیعی از لحاظ اعتبار برای منطقی چگونه است؟ (س ۹۸ و ۱۰۱ و ۱۰۲-۲)

جواب: قضیه حملیه قضیه ایست که در آن به ثبوت شئی برای شیء دیگر حکم می‌شود. مانند «انسان حیوان است». و قضیه طبیعی از اقسام قضیه حملیه است که در آن موضوع، کلی بوده و حکم بر خود کلی بما هو کلی حمل شده نه بر افراد مانند «انسان نوع است». قضیه طبیعی به حکم شخصیه است و عمومیت ندارد و نزد منطقی اعتبار ندارد.

۸- قضیه موجهه مرگیهی «هر نمازگزاری بالفعل از گناه دوری می‌کند، نه ضرورتاً» به چه قضایایی منحل می‌شود؟ جهت آن قضایا را بنویسید. ص ۱۱۵ س ۱۲ - ۲ نمره

۲

جواب: قضیه فوق منحل می‌شود به دو قضیهی ۱) «هر نمازگزاری بالفعل از گناه دوری می‌کند» ۲) «هیچ نمازگزاری از گناه دوری نمی‌کند به امکان عام»
قضیه اول مطلقه عامه است و قضیه دوم ممکنه عامه.

۹- اقسام قضیه «منفصله عنادیه» را نوشته برای هر یک به صورت سائیه مثال بزنید. ص ۱۲۰ و ۱۲۱ - ۲ نمره

۲

جواب: حقیقه - مانع الجمع - مانع الخلو
مثال برای حقیقه: چنین نیست که انسان یا طبیب باشد یا مریض.

مثال برای مانع الجمع: چنین نیست که با جسم غیر سفید باشد و یا غیر سیاه.

مثال برای مانع الخلو: چنین نیست که جسم با سفید باشد یا سیاه.

(برای نوشتن لقسام ۰/۵ نمره و برای هر مثال نیز ۰/۵ نمره)

۱۰- نقیض، متضاد، متداخل و عکس نقیض مخالف قضیه «هر انسانی متفکر است» را بنویسید. ص ۱۲۲ و ۱۴۲ - ۲ نمره

۲

جواب: نقیض: بعضی انسان‌ها متفکر نیستند.

متضاد: هیچ انسانی متفکر نیست.

متداخل: بعضی انسان‌ها متفکر هستند.

عکس نقیض مخالف: هیچ غیر متفکری انسان نیست.

۱۱- کدام یک از قضایای محصوره چهارگانه عکس نقیض موافق ندارد؟ برهان آن را بنویسید. ص ۱۴۸ س ۱۱ - ۲ نمره

۲

جواب: قضیه موجهه جزئیه عکس نقیض موافق ندارد. (۰/۵ نمره)

برهان: ادعا بر فرض صدق بعضی الف ب هستند لازم نمی‌آید حتماً بعضی لا ب لا الف باشد. [به طریق اولی عکس نقیض به نحو کلیه نیز ندارد]

استدلال: از مواردی که قضیه موجهه جزئیه صادق است این می‌باشد که بین دو طرف قضیه عموم و خصوص من وجه می‌باشد در صورت فوق بین نقیض آن دو،

نسبت تباین جزئی برقرار است که شامل تباین کلی و عموم و خصوص من وجه می‌باشد. در صورتی که نقیض آن دو تباین کلی باشد، قضیه «هیچ لا ب لا الف

نیست» صادق خواهد بود. لذا نقیض این قضیه یعنی «بعضی لا ب لا الف هستند» کاذب خواهد بود بنابراین ممکن است با وجود صدق قضیه «ع الف ب»، قضیه

«ع لا ب لا الف» کاذب باشد پس موجهه جزئیه عکس نقیض موافق ندارد. [نوشتن کلیت برهان کفایت می‌کند.]

۱۲- چرا در قیاس اقترانی هر دو مقدمه نمی‌توانند جزئیه باشند؟ به همراه مثالی توضیح دهید. ص ۱۷۱ س ۶ - ۲ نمره

۲

جواب: زیرا در این صورت حد وسط نمی‌تواند بین اصغر و اکبر ربطی برقرار کند، زیرا جزئیه بیشتر از این دلالت نمی‌کند که دو طرف تلاقی فی الجملة هست، لذا

نمی‌رساند که آیا اصغر و اکبر تلاقی دارند یا متباین هستند. لذا نه ایجاباً و نه سلباً منتج نیست. مثال: از «بعضی انسان‌ها حیوان هستند و بعضی حیوان‌ها اسب

هستند» نمی‌شود نتیجه گرفت که «بعضی انسان‌ها اسب هستند یا بعضی انسان‌ها اسب نیستند»

۱۳- قیاس استثنائی را تعریف نموده، یا مثالی بیان کنید یا چه طرقی قیاس استثنائی متصلی منتج است؟ ص ۲۰۹ س ۱ - ۲ نمره

۲

جواب: تعریف: قیاس است که بالفعل عین یا نقیض نتیجه در مقدمات آن ذکر شده و مشتمل بر اداه استثنائی است.

الف) استثناء عین مقدم نتیجه می‌دهد عین تالی.

مثال: هر زمان خورشید طلوع کند روز می‌شود لکن اکنون خورشید طلوع کرده است پس الآن روز است.

ب) استثناء نقیض تالی نتیجه می‌دهد نقیض مقدم.

مثال: هر زمان خورشید طلوع کند روز می‌شود لکن روز نشده است پس خورشید طلوع نکرده است.

۱۴- نتیجه قیاس‌های زیر چیست؟ در صورت عقیم بودن علت را بنویسید. ص ۱۷۲ تا ۱۸۸ - ۲ نمره

۲

الف) هر دانشجوایی یا سواد است. - بعضی یا سوادها بی‌کارند. جواب: عقیم، چون کبری جزئیه است.

ب) هر شیعه‌ای مسلمان است. - هیچ شیعه‌ای ناصبی نیست. جواب: منتج، بعضی مسلمانان ناصبی نیستند.

ج) بعضی انسان‌ها راستگو نیستند. - هر مومنی راستگو است. جواب: منتج، بعضی انسانها مومن نیستند.

د) هیچ مرجع تقلیدی گنهگار نیست. - هر مرجع تقلید فقیه است. جواب: عقیم، چون صغری سالبه است.

۱۵- مراد از «تمثیل» چیست؟ در چه صورتی می‌تواند افاده‌ی یقین‌کننده؟ ص ۲۲۵ س ۱۴ - ۱ نمره

۱

جواب:

اثبات حکم در جزئی به دلیل ثبوت آن در جزئی دیگری که شبیه آن است، اگر جامع علت تامه برای ثبوت حکم در اصل باشد تمثیل نتیجه‌ای یقینی دارد.

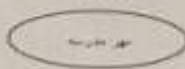

امتحانات سترکز عمومی (سطح ۲)

تاریخ: ۲۳-۲۴ شهریور ۱۳۹۳

ساعت: ۹۰ دقیقه

شماره: ۹۳۰۳۰۳۰۳

نام و نام خانوادگی	شماره پرسنلی	شماره ثبت نام
نام و نام خانوادگی	شماره پرسنلی	شماره ثبت نام

کد منطقه	۹۹۲۳/۲۶
کد استان	۱۳۹۳/۶/۰۸
کد شهر	منطقه ۲
کد کلاس	مدرس فی علم المنطق
کد مدرسه	

نام و نام خانوادگی: _____ کد ملی: _____ شماره پرسنلی: _____ شماره ثبت نام: _____

۱- کم و کیف در قضایای «ربما الانسان غیر صادق» و «لیس کل الانسان بعادل» به ترتیب کدام است؟ من ۱۰۳ من ۱۷

- الف. موجه جزئی - موجه جزئی
- ب. موجه جزئی - سالبه جزئی
- ج. سالبه جزئی - موجه کلیه
- د. موجه کلیه - سالبه کلیه

۲- کدام گزینه به شروط اختصاصی اتناج «شکل دوم» اشاره دارد؟ من ۱۷۷

- الف. کلی بودن یکی از دو مقدمه
- ب. ایجاب یکی از دو مقدمه
- ج. کلی بودن صغری
- د. اختلاف در کیف

۳- قضیه‌ی «هر سخنگویی به طور دائم لب‌هایش تکان می‌خورد تا زمانی که سخنگو است» از کدام قسم از موجهات است؟ من ۱۱۴

- الف. مشروط عامه
- ب. ممکنه عامه
- ج. عرقیه عامه
- د. مطلقه عامه

۴- نوع قیاس «آیه الله خائنه‌ای واجب‌الاطاعة است، زیرا هر ولی فقیه‌ای واجب‌الاطاعة است.» را مشخص کنید. من ۲۱۳

- الف. قیاس مضمر
- ب. قیاس ضمیر
- ج. قیاس مفصول
- د. قیاس موصول

۵- به وسیله قید «لزم‌عنه» در تعریف «قیاس»، کدام مورد از تعریف خارج می‌شود؟ من ۱۶۳

- الف. مساوات
- ب. استقراء
- ج. قیاس خلف
- د. استدلال مباشر

۶- قضیه «کلی ینطبق علی کثیرین» جزء کدام یک از قضایا می‌باشد؟ من ۱۰۵ و ۱۰۶

- الف. حقیقه
- ب. خارجه
- ج. ذهنیه
- د. طبیعییه

۷- اقسام قضیه حملیه را به اعتبار موضوع، نام برده و با ذکر مثال به اختصار توضیح دهید. من ۱۰۱ - ۲ نمره

جواب: موضوع در قضیه حملیه یا جزئی است یا کلی، اگر جزئی باشد قضیه شخصی (مخصوصه) است، مانند «این اسب زیبا است» و اگر کلی باشد به دو دست تقسیم می‌شود (اگر گفته شود به سه قسم، نیز صحیح است): ۱. حکم به مفهوم موضوع بما هو مفهوم کلی تعلق می‌گیرد نه افراد، در این صورت قضیه طبیعییه است مانند «انسان کلی است». ۲. حکم به افراد سربایت می‌کند و مفهوم موضوع عنوان برای افراد است. که در این صورت یا کمیت افراد بیان نشده است، قضیه مهملا است، مانند «انسان در زبان است.» و یا کمیت افراد بیان شده است که قضیه محصوره خواهد بود، مانند «کل انسان ناطق.»

۸- تفاوت «جهت» و «ماده» در قضایا را بیان نموده سپس جهت مادهی قضیهی «الانسان یمكن ان یكون حیواناً» را مشخص کنید. ص ۱۱۲ - ۲ - ۳ نمره

۲

جواب: نسبت در هر قضیه‌ای در واقع و نفس الامر مکلف به کیفیتش می‌باشد که به آن ماده قضیه گویند و جهت به آن کیفیت نسبت در قضیه گویند که در قضیه اشکال می‌باشد و با لفظ بیان شده است.
جهت قضیهی فوق امکان عام است. مادهی آن ضروری است.

۲

۹- چهار مورد از موارد اتحاد برای تحقق تناقض را یا ذکر مثال برای هر کدام بیان کنید. ص ۱۲۷ - ۲ - ۳ نمره

جواب: وحدت در موضوع، مثل العلم نافع، الجهل ایس نافع - تناقض ندارد

وحدت در محمول، مثل العلم نافع، العلم ایس بشار - تناقض ندارد

وحدت در زمان، مثل الشمس مشرقه (در روز)، الشمس لیست بمشرقه (در شب) - تناقض ندارد

وحدت در مکان، مثل الارض مخصه (در روست) و الارض لیست بمخصه (در پایه) - تناقض ندارد.

(بقیهی موارد در کتاب)

۲

۱۰- برهان «عکس نقیض موافق» موجه کلیه را بنویسید. ص ۱۱۷ - ۲ - ۳ نمره

جواب: عکس نقیض موافق موجه کلیه، موجه کلیه می‌شود یعنی:

هرگاه کل ب حد صادق باشد

صالحی خواهد بود کل حد ب

برهان: اگر صالحی نباشد کل حد ب

پس نقیض آن ص حد ب صادق خواهد بود

پس عکس نقیض موافق آن ص ب حد صادق خواهد بود. (قبلاً ثابت شده)

پس نقیض آن کل ب حد کاذب خواهد بود.

و این خلاف فرض است، چون در اصل فرض این قضیه کل ب حد صادق فرض شده بود. پس قطعاً کل حد ب صادق خواهد بود. و این مطلوب است.

۱

۱۱- چهار شرط از شروط انتاج قیاس القترانی را بیان کنید. ص ۱۷۰ - ۱ - ۱ نمره

جواب: ۱. تکرار حد وسط ۲. ایجاب یکی از دو مقدمه ۳. کلیه بودن یکی از دو مقدمه ۴. نتیجه تابع اشش مقدمات است.

(یک مورد دیگر در کتاب ذکر شده)

۲

۱۲- شروط انتاج شکل چهارم قیاس را بیان نموده، سپس یک مثال بزنید. ص ۱۸۹ - ۲ - ۳ نمره

جواب: ۱. هیچ‌یک از دو مقدمه سالبه جزئی نباشد ۲. هرگاه دو مقدمه موجه بودند، صفری کلیه باشد و اگر صفری موجه جزئی بود جایز نیست. کبری موجه باشد بلکه واجب است سالبه کلیه باشد.

مثال: کل انسان حیوان. و بعضی الولود انسان. بعضی الیحیوان ولود.

۲

۱۳- یکی از طرق اخذ نتیجه از قیاس استثنایی اتصالی را یا ذکر مثال توضیح کامل دهید. ص ۲۱۰ - ۲ - ۳ نمره

جواب: استثناء عین مقدم، تا عین تالی نتیجه شود، چون هنگامی که ملزوم تحقق یابد، لازم قطعاً تحقق می‌یابد چه لازم اعم باشد چه مساوی اما اگر عین تالی استثناء شود واجب نیست عین مقدم نتیجه شود چون جایز است لازم اعم باشد و ثبوت اعم ثبوت اخص را لازم نمی‌آورد.

مثال: کلما کلن الماء جاریاً کان معتصماً. لکن هنا الماء جار. فهو معتصم

۲

۱۴- «قیاس مرکب» یعنی چه؟ انواع آن را توضیح دهید. ص ۲۱۷ - ۲ - ۳ نمره

جواب: قیاس تألیف شده از دو قیاس یا بیشتر برای بدست آوردن مطلوب واحد.

انواع: موصول: قیاسی است که نتایج در آن مخفی نمی‌باشد بلکه یکبار به عنوان نتیجهی قیاس و یکبار به عنوان مقدمه قیاس دیگر بیان می‌شود.

مفصول: قیاسی است که نتایج متوسطه در آن ذکر نمی‌شود [و استعمال مفصول در علوم بیشتر است].

۲

۱۵- «تمثیل» را تعریف کنید. سپس ارکان آن را بیان نمایید. ص ۲۲۴ - ۲ - ۳ نمره

جواب: انتقال ذهن از حکم یکی از دو شیء به حکم دیگری به خاطر جهت مشترک بین آن دو [اثبات حکم در جزئی به خاطر ثبوت آن در جزئی دیگری که مشابه آن است]

ارکان - اصل: جزئی اول که ثبوت حکم بر او آن معلوم است. فرع: جزئی دوم که اثبات حکم برای آن مطلوب است. جامع: جهت شباهت بین اصل و فرع حکم: ثبوت آن در اصل معلوم و در فرع، اثبات آن مورد نظر است.

امتحانات متمرکز عمومی (سطح ۲)

سال ۱۳۹۳-۱۳۹۴
شماره ۴۴۳۳۳۳۳۳

شماره برگه

نام و نام خانوادگی	شماره ثبت نام	شماره برگه
نام خانوادگی	شماره ثبت نام	شماره برگه
نام خانوادگی	شماره ثبت نام	شماره برگه

کتاب	۲۹۳۱/۲۰
کتاب	۱۳۹۳/۱۰/۱۶
کتاب	منطق ۲
کتاب	دروس فی علم المنطق
کتاب	از کتاب حدیثات تا قبل سال ۱۳۲۰ هجری قمری تا ۱۳۲۰ هجری قمری در مورد موضوع از ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۰ هجری قمری در مورد این کتاب از ۱۳۵۰ تا ۱۳۵۵ هجری قمری در کتاب حدیثات منوط به نامهای خاص استانی از ۱۳۲۰ تا ۱۳۵۰ هجری قمری

نام و نام خانوادگی: شهر: استان: رشته:

۱- «مجموع میوه‌های این مغازه دو تن است» چه نوع قضیه‌ای است؟ س ۱۰۲ تا ۱

الف. مهمله

ب. طبیعیه

ج. شخصییه

د. محصوره

۰/۵

۲- چه ویژگی «ماده» را از «جهت» متفاوت می‌سازد؟ س ۱۱۱

الف. ماده قابل تغییر است.

ب. ماده ناظر به واقع است.

ج. ماده مربوط به صورت است.

د. ماده ناظر به متن قضیه است.

۰/۵

۳- قضیه «چنین نیست که حیوان یا غیر اسب باشد و یا غیر انسان» چه نوع قضیه‌ای است؟ س ۱۲۰

الف. انفصالی مانع الجمع

ب. انفصالی مانع الخلو

ج. انفصالی حقیقیه

د. اتصالی سالبه

۰/۵

۴- عکس نقیض مخالف قضیه «لیس بعض حیوان بانسان» کدام است؟ س ۱۴۲

الف. کل غیر الانسان حیوان

ب. بعض غیر الانسان حیوان

ج. بعض غیر الانسان لاجیوان

د. سالبه جزئیه عکس نقیض ندارد.

۰/۵

۵- نقض المحمول «هیچ انسانی سنگ نیست» کدام است؟ س ۱۵۲

الف. بعضی انسان‌ها غیر سنگ نیستند.

ب. بعضی غیر انسان‌ها سنگ هستند.

ج. هیچ انسانی غیر سنگ نیست.

د. هر انسانی غیر سنگ است.

۰/۵

۶- کدام گزینه در تعریف «قیاس خلف» صحیح است؟ س ۲۱۹

الف. قیاس صدقها ینوقف علی صدق مقدمه محذوفه

ب. قیاس یرتبط منه بالحکم العام من الجزئیات

ج. قیاس مرکب ینتبه المطلوب بالمغال نقیضه

د. القیاس الذی تحذف منه احدی المقدمات

۰/۵

۷- اقسام قضیه حملیه به اعتبار ظرف وجود موضوعش را تعریف کرده، برای هر کدام مثال بزنید. س ۱۰۵ - ۱/۵ نمره

جواب: الف. قضیه ذهنیه: اگر موضوع قضیه فقط در ذهن موجود باشد مانند هر اجتماع نقیضین مغایر اجتماع مثلین است.

ب. قضیه خارجیه: اگر خصوص افراد موجود و محقق در یکی از زمان‌های ثلاثه لحاظ شود هر دانش‌آموزی که در مدرسه است کوشاست و منظور دانش‌آموزان موجود و محقق در یکی از زمان‌ها در مدرسه است. ج. قضیه حقیقیه: گاهی نیز موضوع قضیه در واقع و نفس‌الامر وجود دارد. به این معنا که حکم هم برای افراد محقق بالفعل و هم افراد مفروض‌الوجود ثابت است مجموع زوایای هر مثلث برابر با دو زاویه قائمه است.

۱/۵